

Jaroslava Hofmanová

neznámá cestující

soubor retro povídek

Jaroslava Hofmanová
Neznámá cestující

1. vydání vydáno v lednu 2019 jako 82. Publikace; vydal Pavel Kohout (www.kknihy.cz)

ISBN 978-80-7570-130-5 (epub)

ISBN 978-80-7570-131-2 (mobi)

ISBN 978-80-7570-132-9 (pdf)

OBSAH

Neznámá cestující	5
Díky, že sis mě nechtěl vzít	8
Dítě chudé švadleny	12
Hodinář Bedřich	15
Krabička zdobená slámou	19
Mlynářčina lest	23
Mrtvá pod schody	26
Příběh nalezené bible	29
Hrst plná pětníků	32
Poklesek prababičky Karoliny	35
Poslední válečné vánoce	38
Poštovský panáček	40
Hostinec u Červeného jelena	44
Reklamní igelitka	46
Rodný list	50

Sen o velkém světě.....	54
Hajného schovanka	57
Statečná lékárnice	61
Hřebíkov	65
Cestovatel na věčnosti.....	69
Vypůjčený dům.....	73
Zamilovaná markytánka.....	76
Ztracená sestra	80
Zubařská praxe.....	83
Kdo spí v zarostlém hrobě?.....	86
Harmonika.....	90
Již vyšlo	94

NEZNÁMÁ CESTUJÍCÍ

Jaroslav byl třetím, nejmladším synem manželů Kabelových a narodil se v prvním roce druhé světové války blízko Kutné Hory. Škola ho příliš nebavila, avšak byl velmi vnímavý a především citlivý. V době dospívání se mu v noci často opakoval tentýž sen.

Stál na nějakém cizím nádraží a z vlaku na něho mávala dívka, krásná, neznámá zrzka. Jaroslav si občas kladl otázku, zda sen je pouhou vidinou, či dívka skutečně existuje. Je možné, že ji někdy potká?

V roce tisíc devět set šedesát narukoval na základní vojenskou službu k pohraniční strážci do Aše, města, vzdáleného od jeho bydliště tři sta padesát kilometrů, vydal se hlídat naše hranice v nejzápadnějším koutu naší republiky a netušil, co ho zde čeká. Při jedné vycházce po malém pohraničním městečku jménem Hranice, které se nachází na rozmezí Česka, Saska a Bavorska, se s kamarádem Jiřím zastavil v místní hospodě na pivo.

Končila sobota, v restauraci se tančilo, a protože Jaroslav tanec miloval, rozhlížel se, kterou z místních krasavic by vzal dokola. Od protějšího stolu na něho zamrkala pihovatá zrzka s hnědýma očima, a jelikož se mu docela líbila, neváhal, vyskočil od stolu, přeběhl sál a uklonil se před ní. „Smím prosit, slečno?“ Zrzka přikývla a podala mu drobnou ručku. Protančili spolu celý jeden krásný večer.

„Smím vás doprovodit domů?“ Otázal se směle při loučení.

„No ale já bydlím dost daleko, až za tím kopcem u rybníka,“ hlásila předem krasavice, která se představila jako Hilda.

„To nevadí, ještě mám chvilku času.“ A tak Jaroslav milou Hildu doprovodil domů. Cestou se dozvěděl, že Hildin otec pochází z Polska a jejich matka je Němka.

Když došli před dům, chtěl ji na rozloučenou políbit, avšak v té chvíli se otevřelo okénko v přízemí a z něho se vyklonila hlava starší ženy.

„Hildo! Rozmarie se ještě nevrátila ze školy, nemůžeš se jít s tím pánem podívat k vlaku?“ Hildina maminka se strachovala o svoji mladší dceru, která studovala v Aši textilní školu a nedorazila domů ve stejném čase jako jindy. Jaroslav s Hildou si vyměnili starostlivé pohledy a vydali se směrem k nádraží. Nečekali dlouho, přijel poslední vlak od Aše a z něj konečně vystoupila hledaná dívka.

„Koukej, támhle je ta naše tulačka!“ Ukázala rukou Hilda. Jaroslavův zrak se svezl na vysokou plnou postavu a snažil se očima proniknout tmu, ale nic moc neviděl. Hilda se hned vrhla ke svojí sestře, vřele jí objala.

„Kde lítáš, holka, máma už je strachy bez sebe!“

„Ujel mi vlak,“ vysvětlovala Rozmarie. „Stavila jsem se u kamarádky a nestihla jsem ho.“

„No to je od vás hrozně nezodpovědné, víte, že mě kvůli vám asi zavřou, protože už jsem měl být dávno u svého útvaru?“ Vložil se do hovoru Jaroslav.

„Už vás ani nemohu doprovodit k baráku!“

„I to my dojedeme,“ hlásala bezstarostně Hilda. „A ty se někdy ukaž!“ Poslala Jaroslavovi vzdušný polibek a se sestrou si to namířily do kopce. Jaroslav se vrátil k posádce, a jelikož mu pozdní návrat k útvaru nějakým zázrakem prošel, o pár dní později zabrousil opět k domku

nad rybníkem. Jestlipak ta dvě děvčata došla v pořádku? Když zaklepal na vrátka, otevřela mu Rozmarie. Při pohledu na ni zkoprněl. V denním světle viděl konečně dobře její tvář. Vypadala jako dívka z dávného snu, která mu mávala z vlaku... V první chvíli ztratil řeč.

„Přišel jsem se zeptat, jak jste tuhle v noci došly.“ Vypotil ze sebe po chvíli a Rozmarie mu věnovala zářivý úsměv.

„Jo, dobře, ale jestli jdete za Hildou, máte smůlu, není doma.“ Jaroslav se ošil.

„No víte, já ji ani moc neznám, jen jsme spolu jednou tančili. Vy byste neměla čas?“ Rozmarie bez váhání přikývla, hodila se, jak se říká - do gala. Zašli spolu na kávičku, krásně si popovídali a láska jako trám byla na světě. Rozmarie měla jen trochu strach, co tomu řekne sestra, jelikož Jaroslav byl její objev, ale Hilda, dívka poněkud lehkomyšlná, mávla ledabyle rukou.

„No, on se mi ani moc nelíbil, dělala jsem na něj oči jen proto, že jsem neměla s kým tančit.“

O dva roky později se Jaroslav s Rozmarií vzali a prožili spolu úžasných padesát let společného života. Ani jedno z jejich dětí nebylo rezavé, zato rezavých vnučat se dočkali požehnaně...

DÍKY, ŽE SIS MĚ NECHTĚL VZÍT

Toník se narodil pod malebnými šumavskými kopci a rané dětství prožil s rodiči v podhorské vesničce blízko Lipna. Jeho tatínek Antonín byl vyhledávaným truhlářem, dokázal oživit každičký kousek dřeva. Z obyčejného březového polínka dovedl vyčarovat hračku, která rozesmála a potěšila leckteré dětské srdéčko. V domku měl vybavenou dílničku a tam rád vyráběl hračky pro děti. Bohužel v pouhých pětatřiceti letech onemocněl, brzy ulehl a už nevstal. Pohřbili ho na nevelkém venkovském hřbitůvku, kde se nepohnulo stéblo trávy, nezazpíval skřivánek. Jeho žena Bětuška po pohřbu dlouho seděla u čerstvého hrobu, hleděla na temný kříž a stírala horké slzy z tváří. Když se dosyta vyplakala, vstala a vzala pětiletého Toníka za drobnou ručku.

„Zůstali jsme sami, chlapče, co si jen počneme?“ Bětuška se snažila sebe i synka uživit, po večerech paličkovala sněhobílé, jemné krajky či krajkové límečky, které prodávala přes den v trhu a po odpoledních docházela do sousedního panství, vypomáhat na pole, okopávat cukrovou řepu či vybírat „erteple“. Měla jedno velké přání, chtěla, aby Toník šel studovat a šetřila, kde se dalo, především na jídle. Vajíčka ani maso neviděl Toník skoro celý rok, byl živ z ovesných kaší a brambor, věčně neduživý, často nemocný. Mladší Anežka, svoji sestru i synovce velmi litovala, a jelikož jim chtěla polepšit, nabídla, že se můžou k nim přestěhovat, což se také stalo. Žili se strýčkem blízko Českých Budějovic, měli poměrně slušný statek. V kuchyni to často vonělo povidlovými buchtami a maso se na talíři objevovalo skoro každou neděli. Toníka tam záhy opustily všechny nemoci a začaly mu rozkvétat tváře. Teta Anežka se strýčkem měli stejně starou dcerku Justýnu, mezi dětmi nikdy nedělali rozdíly.

„Víte co by bylo dobré, švagrová?“ Říkával často strýček, potahujíc z fajfčičky. „Kdyby se ty naše děti sezdaly. Máme jenom Justýnu

a bojíme se, komu se jednou dostane. Toník je pro ni jako stvořený.“
Maminčino srdce se rozbušilo.

„Jenže, já bych ráda, aby šel Toník studovat,“ namítla nesměle. „Je hlava otevřená, škoda by ho byla!“

„Vždyť at’ si jde,“ přitakával strýček. „My ho na studiích podpoříme. Až z něj bude študovanej pán, vezme si Justýnu, dostane stavení a může si v něm úřadovat!“ To se mamince líbilo, souhlasila. Toník, který o piklích svých nejbližších neměl sebemenšího tušení, skutečně vystudoval školy a nastoupil základní vojenskou službu až kamsi na Slovácko. Uniforma mu slušela, děvčata se za ním otáčela, jemu však očarovala svěží Baruška, s kterou se seznámil na místní plovárně. Byla krásná, plná energie, smíchu i záře a Toníkovo srdce zalila nesmírnou láskou. V den, kdy odcházel do civilu, mu svěřila sladké tajemství a Toník ji rozechvěle zlíbal. „Vezmeme se co nejdříve,“ vyhrknul radostně. „Doma všechno zařídím a vrátím se pro tebe!“ Šeptal jí do ouška, když nastupoval do vlaku. „Čekej na mne!“

Baruška se šťastně usmála a poslala mu vzdušné políbení. Toník se těšil, jak doma přednese tu skvělou zprávu, ale se zlou se potázal. Maminka nechtěla ani slyšet. „Toníku, nemůžeš ji mít, ty si musíš vzít Justýnu!“ Spráskla ruce a Toník nechápavě kroutil hlavou.

„Justýnu? Proč?“ Divil se. Když mu maminka vyložila, že ho na studiích držel strýc s tetou pod podmínkou svatby s Justýnou, zhrozil se. „Ale vždyť je to moje sestřenice! Navíc miluju Barušku a vzít si ji musím!“ Maminka zůstala stát, jako když do ní uhodí blesk, ale vzápětí se vzpamatovala.

„To přece nejde, co na to poví strýc s tetou? Ty si musíš vzít Justýnu, jinak už nikdy nepřekročíš práh tohoto domu!“ Pohrozila v návalu zoufalství. Toník byl dubová palice, ač mu srdce krvácelo, sáhl do

kapsy u kalhot, mlčky položil klíče od domku na stůl. Nikdo ho nezdržoval.

Baruška se nestačila divit, když se Toník u nich doma objevil hned dalšího dne po ránu, ale radostně ho objala.

„Miláčku, ani jsem nedoufala, že se vrátíš tak brzy.“ Když Toník vylíčil svoji návštěvu doma, smutně vzdychla.

„Nu, nevádí, můžeme bydlet u nás, místa je tu dost a práci si tady taky seženeš!“ Barunčini rodiče přijali Toníka víc než srdečně a začali chystat svatbu, všechno objednali, zařídili i zaplatili. Toníkovi chyběl už jen svatební oblek, v kapse neměl ani vindru, na sobě jen to, v čem přijel. Svěřil se Barušce, ale ta se jeho obavám zasmála.

„Neboj, já to zařídím! Mám moc hodnou babičku, která pro mě udělá všechno na světě! Uvidíš!“ Dalšího dne jí Toníka dovedla představit. Babička si nastávajícího ženicha vnučky zvědavě přeměřila.

„A co vaši rodiče?“ Zeptala se ho po chvíli.

„Mám jenom matku, ale s tou jsem se nepohodl. Nutila mě, abych si vzal svojí sestřenicí.“

„Něco jsem o tom slyšela“ Povídala babička, které Baruška už předtím cosi naznačila. „A v čem se jako hodláte ženit? Máte oblek a kravatu?“ Toník zrudnul, sklopil hlavu. Babička už na nic nečekala, svlékla svižně modrou zástěru, vzala na sebe sváteční šaty a přičíslna bílé vlasy do drdůlku. Pak sáhla na dno skříně a vytáhla květovaný šátek, který byl svázaný do uzlíku.

„Jdeme!“ Zavelela silným hlasem a společně vyrazili všichni tři do obchůdku, kde si babička nechala ukázat dva obleky.

„Tak který se vám líbí, pane?“ Zamrkala čtveráčky, a sotva Toník ukázal prstem na oblek z šedého tesilu, babička se poškrábala na bradě. „Poslyšte, nestačil by vám ten lacinější? Já zas tolik nemám.“ Toník pokrčil rameny, babička položila na pult šátek, co nesla v ruce a rozmotala uzlíky. Uvnitř se leskla hromada mincí různých hodnot a sedm stovek, které oblek tenkrát stál, babička v těch drobných, vysázela na pult. Toník se mohl ženit. Poslal mamince, tetě i strýčkovi svatební oznámení, i když čekal, že na „veselku“ nepřijedou. O to větší bylo jeho překvapení, když se u dveří objevila nejen tvář maminky, ale také strýce i tety a navíc sestřenice Justýny, která přijela v doprovodu pohledného mladého muže, jehož představila jako nastávajícího muže! Na Toníka zamrkala a pak mu nenápadně špitla do ucha.

„Děkuju ti Toníčku, že sis mě nechtěl vzít. Hodně jsi mi pomohl, bála jsem se, jak rodičům povím, že mám ráda tady Jaromíra!“ Maminka, teta i strýček se tedy nakonec smířili s volbou svých dětí a svatbu tehdy všichni náramně oslavili.

DÍTĚ CHUDÉ ŠVADLENY

Jindřich se narodil zjara roku jeden tisíc devět set sedm jako druhý syn do selské rodiny. Jeho tatík Vincek byl uznávaný sedlák, statný chlap trochu panovačné povahy, avšak maminka Anka vládla zlatým srdcem. Nikdy neprosazovala svoje názory, ctíla manžela a jeho nedostatky přikrývala svojí širokou sukní. Těžká hodinka druhého porodu na ni přišla ve chvíli, kdy v rozsáhlém sadu za statkem obhlížela kvetoucí stromy. Od božího rána se necítila dobře, tak myslila, že procházka na čerstvém vzduchu jí udělá líp. Prošla pomalu sad a opatrně sešla na blátivou cestu, po které se k ní blížila neznámá stařena.

„Zřejmě tulačka,“ pomyslela si Anka. V ten samý moment však ucítila ostré bodnutí v břicho, které ji přinutilo schoulit se do klubíčka.

„Copak se děje mladá paní?“ Tulačka se k ní rozeběhla, přejela pohledem její kulatou postavu a ihned se dovtipila. Během několika málo desítek minut pomohla Ance přivést na svět její druhé dítě.

„Je to chlapeček,“ usmívala se, když nemluvně balila do Ančiny čistěouneké zástěrky a dělala mu prstem křížek na čelíčko. Potom ho vzala za maličkou ručičku a bedlivě si ji prohlédla.

„V životě to nebude mít jednoduché, bude muset zdolat několik překážek, nežli bude šťastný,“ mínila zamyšleně. Podala Ance malý červený uzlíček a kolíbatým krokem se vzdalovala. Anka se pomalu, vyčerpaně vracela do statku, kde po ní byla velká sháňka. Sotva chasa spatřila hospodyně s dítětem v náručí, dala poslat pro hospodáře. Mladou selku uložili do seknice a všichni okolo ní zmateně pobíhali. Starší synek Pavlík, stál nad vyřezávanou kolébkou, do které služka uložila miminko, a se zájmem si ho prohlížel.

„Takového povyku pro titěrného cvrčka, k čemu to je safra dobré?“ Mladší synek byl v dalších dnech pokřtěn jménem Jindřich a měl se čile

k světu, rostl jako z vody. Byl hlava otevřená, ve škole se dobře učil, šťastní rodiče počítali s tím, že půjde studovat. Starší Pavel, který byl více k hospodářství, dostal bohatou nevěstu, grunt a Jindřicha vyplatil. Ten odešel na studia do Prahy a stal se z něj úředník. Počátkem druhé světové války se však vrátil do vsi, koupil lepší chalupu a v přední světnici zřídil obchod. A právě tady mu o nějaký ten pátek později padla do oka lepá dívčina. Mladá, drobounká, modrooká, leč velmi chudá Milka se živila jako švadlena a byla třinácté dítě z chalupy na spadnutí. Jindřichovi však učarovala, bezhlavě se zamiloval. Když se tato zvěst přes místní klepny donesla k rodičům na statek, zaplál oheň na střeše, neb ti již měli pro Jindřicha vyhlédnutou nevěstu, starší bezdětnou vdovu ze sousedního mlýna. Snažili se Jindřicha přivést k rozumu, leč zbytečně. „Mlynářka je pro tebe jako stvořená, měj přece rozum, když se oženíš s tou svojí Milkou, budeš třit do konce života bídu s nouzí!“ Varoval ho otec. „Rozmysli se dobře, jinak máš u nás šlus.“ Otec se durdil, matka jako vždy mlčela. Jindřicha otcova slova bolela, ale trval na svém.

„K čemu majetek,“ povídal. „Kdyby člověk žil život bez lásky, nebyl by k ničemu. A abyste věděli, já si ji vzít musím!“ Sedlák zůstal jako opářený a synovi ukázal otevřené dveře. Jindřich odešel se vztyčenou hlavou jako páv. O pár týdnů později si vzal Milkou za ženu. Za šest měsíců nastal okamžik, kdy se mělo narodit dítě, ale porod byl velmi těžký, trval mnoho dlouhých hodin. Porodní bába, kterou Jindřich povolal, si začala zoufat. „Tohle nezvládnou,“ kroutila bezradně hlavou. „Musíte zavolat doktora.“

„Jenže ten bude chtít peníze, a ty my nemáme, za všechno, co jsme měli, jsme nakoupili zboží do obchodu“ vzdychal Jindřich. Měl však o Milkou velký strach, když se podíval do její bledé tváře sevřené bolesti, rozběhl se na rodný statek žádat o pomoc. Ponižil se, spínal

ruce, otec byl však nemilosrdný a Jindřicha vyhodil. Tomu tak nezbylo nic jiného, nežli prosit o pomoc pána Boha. Zastavil se u božích muk, padl na kolena a pomodlil se. Na nebesích nejspíš jeho modlitbu vyslyšeli, protože když se vrátil do chalupy, Milka se unaveně usmívala a z kolébky ho vítal dětský pláč. Holčička dostala jméno po babičce Anka a teprve ta po třech letech obměkčila zahořklé srdce statkáře Vincka a smířila se synem i se snachou. Možná i proto, že manželství staršího syna Pavla, zůstalo bezdětné a malá Anička se tak stala nejen milovaným vnoučetem, ale také jedinou dědičkou rodinného jmění...